

2 0 2 0

SANSKRIT

(General)

Paper : 6.1

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) How many parts are found in the
'दशकुमारचरितम्'?

'दशकुमारचरित' ग्रन्थখনত কেইটা বিভাগ আছে ?

(b) Write one special feature of the Sanskrit
prose literature.

संस्कृत गद्य-साहित्यৰ এটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(c) Who is the father of राजवाहन?

ৰাজবাহনৰ পিতৃ কোন ?

(d) Who is अवन्तिसुन्दरी?

अवन्तिसुन्दरी कोन ?

(e) Who is the king of the city called चम्पा?

चम्पेश्वर कोन ?

(f) 'देव ! दृष्टिदानेनानुगृह्यतामयमाज्ञाकरः।'

Who is addressed as देव here?

इयात 'देव' बुलि काक सम्बोधन कबा हैछे ?

(g) गद्य कवीनां _____ वदन्ति।

Fill up the gap.

खाली ठाई पूरण कबा ।

(h) Who is the writer of the 'साहित्यदर्पणः'?

'साहित्यदर्पण'ब बचयिता कोन ?

(i) Define the figure called उपमा.

उपमा अलङ्कारब लक्षणटो लिखा ।

(j) Name a Sanskrit commentary of 'साहित्यदर्पण'.

'साहित्यदर्पण'ब एटा संस्कृत टीकाब नाम लिखा ।

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write any two features of the character of Rajavahana.

ৰাজবাহনৰ চৰিত্ৰৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(b) Write equivalent Sanskrit words of the following (any two) :

তলত দিয়াবোৰৰ সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ লিখা (যি কোনো দুটা) :

শ্ৰুত্বা ; অমাষত ; অঙ্কনা ; পাদপন্ন।

(c) “सहस्र वासु, मासद्वयम्”

Who is the speaker here? To whom the statement has been made?

ইয়াত বক্তা কোন? উক্তিটো কাক কোৱা হৈছে?

(d) “कथं समस्त एष मित्रगणः समागतः?”

Who are indicated as मित्रगण here?

ইয়াত ‘মিত্ৰগণ’ বুলি কাক কাক বুজোৱা হৈছে?

(e) What are the two main divisions of the figure उपमा?

উপমা অলঙ্কাৰৰ প্ৰধান ভাগ দুটা কি কি?

3. Write about राजवाहन as you find him in your prescribed text of 'दशकुमारचरितम्'. 5

'दशकुमारचरितम्'ৰ তোমাৰ পাঠ্যাংশত পোৱা অনুসৰি ৰাজবাহনৰ বিষয়ে লিখা।

4. Translate any one of the following : 5

তলৰ যি কোনো এছোৱা অনুবাদ কৰা :

(a) तुमुले चास्मिन्समयेऽनियन्त्रितप्रवेशाः 'किं किम्' इति सहसोपसृत्य विविशुरन्तर्वशिकपुरुषाः। ददृशुश्च तदवस्थं राजकुमारम्। तदनुभावनिरुद्धनिग्रहेच्छास्तु सद्य एव ते तमर्थं चण्डवर्मणे निवेदयांचक्रुः।

(b) "स च तददुहितर्यम्बालिकायामबलारत्नसमाख्यातायामतिमात्रा-भिलाषः प्राणैरेनं न व्ययुजत्। अपि त्वनीनयदपनीताशेष-शाल्यमकल्यसंधो बन्धनम्। अजीगणच्च गणकसंधैः अद्यैव क्षपावसाने विवाहनीया राजदुहिता" इति।

5. "दण्डिनः पदलालित्यम्"

Discuss the statement.

10

উক্তিটো আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

Write the speech of सुरतमञ्जरी.

সুৰতমঞ্জৰীৰ উক্তিটো লিখা।

6. Answer any two of the following : 10×2=20

তলৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a note on the ৰূপক অলঙ্কাৰ.

ৰূপক অলঙ্কাৰৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(b) Distinguish between the figures উপমা and উপমেয়োপমা.

উপমা আৰু উপমেয়োপমা অলঙ্কাৰৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

(c) Show the different varieties of উত্প্ৰেক্ষালঙ্কাৰ.

উত্প্ৰেক্ষা অলঙ্কাৰৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰবোৰ দেখুওৱা।

7. Define and illustrate (any one) : 5

উদাহৰণসহ লক্ষণ লিখা (যি কোনো এটা) :

দৃষ্টান্ত ; অর্থান্তৰন্যাস ; বিभावনা।

8. Determine and discuss the figure of speech in the following verses (any one) : 5

তলৰ শ্লোকত প্ৰয়োগ হোৱা অলঙ্কাৰটো নিকপণ কৰা আৰু আলোচনা কৰা (যি কোনো এটা) :

(a) राजीवमिव राजीवं जलं जलमिवाजनि।

चन्द्रश्चन्द्रः इवातन्द्रः शरत्समुदयोद्यमे॥

(b) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति ।
ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्व्यवस्यति ॥

9. Elucidate the idea contained in the following
verse :

10

তলৰ শ্লোকটোৰ ভাৱাৰ্থ লিখা :

केयूरा न विभूषयन्ति पुरुषं हारा न चन्द्रोज्ज्वलाः
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालंकृता मूर्धजाः ।
वाण्येका समलंकरोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते
क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् ॥

Or / অথবা

Read the following passage and answer the
questions :

তলৰ অনুচ্ছেদটি পঢ়ি প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

अस्ति कस्मिंश्चित्समुद्रोपकण्ठे महाजम्बुपादपः सदाफलः । तत्र च
रक्तमुखो नाम वानरः प्रतिवसति स्म । तत्र च तस्य तरोरधः कदाचित्
करालमुखो नाम मकरः समुद्रसलिलात् निष्क्रम्य सुकोमलवालुकासनाथे
तीरोपान्ते न्यविशत् । ततश्च रक्तमुखेन स प्रोक्तः — “भोः भवान्
समभ्यागतोऽतिथिः । तद् भक्षयतु मया दत्तानि अमृततुल्यानि
जम्बुफलानि ।” एवमुक्त्वा तस्मै जम्बुफलानि ददौ ।

(a) जम्बुपादपः कुत्र आसीत्?

- (b) तीरोपान्ते कः न्यविशत्?
- (c) 'पादप' इति पदस्य कोऽर्थः?
- (d) कः कस्मै जम्बुफलानि अयच्छत्?
